

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

רע"א 4233/20

לפני: כבוד השופט ע' גרוסקופף

המבקשת: יצחק י. גליק בע"מ

נגד

המשיב: פקיד השומה ירושלים 1

בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים מיום 22.3.2020 בע"מ 40606-04-17 שניתנה על ידי כב' השופט אביגדור דורות

בשם המבקשת: עו"ד ד"ר משה דרוקר; עו"ד דניאל לשם

החלטה

לפניי בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט אביגדור דורות) בע"מ 40606-04-17 מיום 22.3.2020, במסגרתה נדחתה בקשת המבקשת לקבלת ערעורה על שומת מס על הסף.

1. המבקשת – חברת יצחק י. גליק בע"מ (להלן: "הנישומה"), היא חברה העוסקת ברכישת נייר, חיתוכו ומכירתו. ביום 29.12.2015 הוציא המשיב – פקיד השומה ירושלים 1 (להלן: "המשיב" או "פקיד השומה"), לנישומה שומת מס לפי מיטב השפיטה, ביחס לשנות המס 2011-2012.

2. ביום 21.1.2016 הגישה הנישומה, באמצעות רואה החשבון שלה – מר שניאור סמינובסקי (להלן: "מייצג הנישומה"), בקשה לרישום השגה על השומה, ללא פירוט הנימוקים להשגה. ביום 26.1.2016 הובהר למייצג הנישומה כי הבקשה אינה מהווה השגה, וביום 21.3.2016, לאחר שניתנה ארכה להגשת השגה, הגיש מייצג הנישומה השגה מנומקת (להלן: "ההשגה"). שנה לאחר מכן, לאחר קיום שני דיונים בהשגה (האחד ביום 7.7.2016 והשני ביום 8.3.2017), ביום 20.3.2017 נשלח לנישומה ולמייצגה מסמך

שכותרתו "פירוט הנימוקים לקביעת השומה", בו הופיע פירוט השומות בצו לשנות המס 2011-2012 החתום על ידי מפקחת מטעם המשיב (להלן: "צו השומה" ו-"המפקחת", בהתאמה), וביום 27.3.2017 שודר אישורה של סגנית פקיד השומה לצו השומה למערכת שע"מ (מערכת שירות עיבודים ממוכנים של רשות המסים. להלן: "מערכת שע"מ"). ביני לבני, ביום 22.3.2017 שלח מייצג הנישומה הודעת דואר אלקטרוני למשיב, במסגרתה ציין כי צו השומה התקבל אצלו ביום 20.3.2017.

3. ביום 25.4.2017 הגישה הנישומה ערעור על צו השומה לבית המשפט המחוזי בירושלים. מספר חודשים לאחר מכן, ביום 25.9.2017 הגישה הנישומה בקשה לקבלת הערעור על הסף, במסגרתה טענה כי בהתאם להוראת סעיף 152(ג) לפקודת מס הכנסה [נוסח חדש], התשכ"א-1961 (להלן: "הפקודה"), צו שומה הוצא בחלוף המועד להפעלת סמכותו של המשיב (להלן: "הבקשה לקבלת הערעור על הסף"). בתוך כך, נטען כי צו השומה הוצא רק ביום 27.3.2017, עת שודר למערכת שע"מ, בעוד שעל פי הקבוע בסעיף 152(ג) לפקודה, המועד האחרון להוצאת צו השומה הוא בחלוף שנה ממועד הגשת ההשגה – היינו ביום 20.3.2017. לעניין זה, טענה הנישומה כי אומנם ביום 20.3.2017 נשלחו לנישומה ולמייצגה נימוקי השומה חתומים על ידי המפקחת, ואולם לשיטתה המועד הקובע הוא המועד בו ניתן אישור פקיד השומה או סגניתו להצעת המפקחת לצו שומה, ושודר למערכת שע"מ.

4. לאחר שהגישו הצדדים את טענותיהם לעניין, ביום 22.3.2020 החליט בית המשפט קמא לדחות את הבקשה לקבלת הערעור על הסף. בנמקו את החלטתו, ציין בית המשפט כי בענייננו עולה בבירור כי המפקחת מטעם המשיב קיבלה את החלטתה להוצאת צו השומה ביום 20.3.2017, בטרם חלפה שנה מיום הגשת ההשגה, וכי על פי הודעת המשיב אישור סגנית פקיד השומה להוצאת צו השומה התקבל אף הוא באותו יום (ראו הודעת המשיב בהליך קמא מיום 9.5.2018). כן ציין בית המשפט קמא כי צו השומה נשלח לנישומה ולמייצגה עוד באותו יום. לצד דברים אלו, הוסיף בית המשפט קמא כי ביום בו נשלח צו השומה חלו עיצומים במערכת שע"מ (להלן: "העיצומים"), ולכן לא ניתן היה לשדר את צו השומה באותו מועד. משכך, שודר צו השומה רק ביום 27.3.2017, לאחר תום העיצומים. אשר על כן, סבר בית המשפט קמא כי המשיב הפעיל את סמכותו לפי סעיף 152(ב) לפקודה בטרם חלוף תקופת ההתיישנות הקבועה בסעיף 152(ג) לפקודה.

באשר לטענת הנישומה כי מועד שידור צו השומה למערכת שע"מ הוא המועד הקובע להפעלת סמכותו של המשיב, קבע בית המשפט קמא כי אין לקבלה. לעניין זה,

ציין בית המשפט כי על פי פסיקתו של בית משפט זה, המועד הקובע הוא המועד בו נתן פקיד השומה "החלטה חתומה" לעניין צו השומה, וזו הועברה לידיעת הנישום. בענייננו, החלטה חתומה ביחס לצו השומה נשלחה לנישומה בטרם חלוף התקופה הקבועה בסעיף 152(ג) לפקודה, ולכן לא ניתן לומר כי איחור בשידור צו השומה למערכת שע"מ, בפרט כאשר זו לא הייתה אפשרית נוכח העיצומים, מביא לתוצאה כי צו השומה בטל. בית המשפט קמא סבר כי קביעה זו עולה בקנה אחד עם תכליתו של סעיף 152(ג) לפקודה, שעניינה יצירת ודאות אצל הנישום בדבר סופיות מלאכת השומה. נוכח האמור, החליט בית המשפט קמא לדחות את הבקשה לקבלת הערעור על הסף.

מכאן בקשת רשות הערעור שלפניי.

5. במסגרת בקשתה, טוענת הנישומה כי שגה בית המשפט קמא בהחלטתו. טענתה המרכזית היא כי ההחלטה סוטה מהלכתו של בית משפט זה, לפיה המועד בו הושלמה הפעלת סמכותו של פקיד השומה לפי סעיף 152(ב) לפקודה, הוא המועד בו שודר צו השומה למערכת שע"מ. לשיטתה, אין די במשלוח נימוקי השומה בלבד, כשהם חתומים רק על ידי המפקחת מטעם המשיב, כדי להשלים את הפעלת הסמכות, שכן אלו נועדו לבאר את השומה ולא להחליפה. עוד הוסיפה הנישומה כי שגה בית המשפט קמא עת הצדיק את האיחור בשידור צו השומה למערכת שע"מ בקיומם של העיצומים, שכן נקבע בפסיקה כי אין להתחשב באיחור של יחידות אחרות של המדינה כהצדקה לאיחור בהפעלת סמכותו של פקיד השומה. יתרה מכך, נטען כי לפי הודעת המשיב, העיצומים הסתיימו ביום 21.3.2017 ואילו צו השומה שודר רק ביום 27.3.2017. משכך, הרי שאף אם היה בעיצומים כדי להוות צידוק לאי-שידור צו השומה במועד, עדיין נותר איחור של 6 ימים. לבסוף, טוענת הנישומה כי קביעתו של בית המשפט קמא, לפיה אישור סגנית פקיד השומה להוצאת השומה התקבל במועד, נעדרת כל בסיס עובדתי, וכי בין כה וכה מדובר באישור ביחס להוצאת נימוקי השומה בלבד, אשר נעדר כל משמעות משפטית.

6. לאחר שעיינתי בבקשת רשות הערעור, באתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות אף מבלי שתידרש תשובת המשיב. סעיף 41(ב) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984 קובע כי רשות ערעור על החלטה אחרת תינתן "אם שוכנע בית המשפט כי אם הערעור על החלטה יידון במסגרת הערעור על פסק הדין ולא באופן מיידי, יהיה בכך כדי להשפיע באופן ממשי על זכויות הצדדים או שעלול להיגרם לצד להליך נזק של ממש, או שעלול להתנהל הליך מיותר או בדרך שגויה". לא שוכנעתי כי כך המצב בענייננו, שכן הנישומה לא הצביעה על נזק ממשי שעלול להיגרם לה בשל דחיית הבקשה. יתרה מכך, יש ליתן את הדעת לכך שמשמעותה המעשית של החלטתו של בית המשפט קמא לדחות

את הבקשה לקבלת הערעור על הסף, היא המשך בירור ההליך לגופו. כידוע, התערבותה של ערכאת הערעור בהחלטות כגון דא היא מצומצמת ביותר (ראו: רע"א 5779/19 אליאס נ' פקיד השומה גוש דן, פסקה 13 והאסמכתאות שם (11.11.2019)); רע"א 3513/13 נאמן נ' פקיד שומה תל אביב 3, פסקה 5 (1.8.2013); רע"א 2971/13 סיון נ' פקיד שומה כפר סבא, פסקה 7 (8.7.2013)).

7. למעלה מן הצורך, יצוין כי לא מצאתי כי יש בפסיקה עליה מבקשת הנישומה לסמוך טענותיה, כדי לבסס את הנטען על ידה. בניגוד לנטען, בפסקי הדין אליהם מפנה הנישומה לא נקבע כי כל עוד לא שודר צו השומה למערכת שע"מ, טרם התקבלה החלטה "בצו שבכתב" לעניין סעיף 152(ב) לפקודה. כל שנקבע הוא כי "אין די בקבלת החלטה על ידי פקיד השומה במועד הקבוע בסעיף, מבלי שזו נשלחה כלל אל הנישום. היינו, מרוץ הזמנים להתיישנות השומה, יקטע רק כאשר החלטתו של פקיד השומה תועבר לידיעת הנישום, וזאת בכדי לצמצם את חוסר הוודאות המשפטית בו שרוי הנישום, כל עוד טרם ניתנה החלטה בעניין שומתו" (ההדגשה הוספה. ע"א 3568/16 תיעוש אחזקה ותפעול מערכות בע"מ נ' פקיד שומה כפר סבא, פסקה 46 (16.8.2018) (להלן: "עניין תיעוש"). ראו גם: רע"א 429/12 דור און נ' מס הכנסה פקיד שומה, פסקה 3 (6.1.2013) (להלן: "עניין דור און"); דנ"א 3993/07 פקיד שומה ירושלים 3 נ' איקאפוד בע"מ, פסקה 12 (14.7.2011) (להלן: "עניין איקאפוד"); ע"א 5954/04 פקיד שומה ירושלים 1 נ' סמי, פסקה 10 (22.4.2007) (להלן: "עניין סמי").

בעניינינו, ביום 20.3.2017 נשלח לנישומה ולמייצגה מסמך שכותרתו "פירוט הנימוקים לקביעת השומה". כבר בפתחו של מסמך זה, נכתב "בתוקף סמכותי לפי סעיף 152(ב) ל[פקודה] ולאחר שניתנה ל[נישומה] הזדמנות נאותה להשמיע טענותיה... הריני קובעת את שומתה בצו לשנות המס 2011 ו-2012, מהנימוקים שיפורטו להלן". כמו כן, בסופו של המסמך, הופיע "פירוט השומות בצו", וחתימתה של המפקחת מטעם המשיב. המשיב אף הבהיר כי החלטה זו התקבלה בזמן אמת באישור סגנית פקיד השומה, ולא הוצג כל טעם להטיל ספק בהבהרה זו. משכך, הרי שהחלטה סופית לעניין צו השומה התקבלה ונשלחה לנישומה בטרם חלוף התקופה הקבועה בסעיף 152(ג) לפקודה – בכך יש כדי למלא לכאורה את שני השלבים המגבשים את הפעלת סמכותו של פקיד השומה, ולהגשים את תכליתו של סעיף 152(ג) לפקודה, שעניינה ביצירת ודאות אצל הנישום ביחס להחלטה שהתקבלה בעניין שומתו במסגרת לוח זמנים קבוע ומוגדר (ראו והשוו: עניין תיעוש, פסקאות 55-57. כן ראו, לעניין תכליתו של סעיף 152(ג) לפקודה: עניין דור און, פסקה 3; עניין איקאפוד, פסקה 12; עניין סמי, פסקה 10). ולראיה, מייצג הנישומה אישר את קבלת צו השומה בזמן אמת, וכשעשה כן לא חלק על כך שמדובר

בהחלטה סופית. ודוק, פשיטא כי את השומה יש לשדר למערכת שע"מ, ואולם הנישומה לא הצביעה על קיומה של הלכה לפיה כאשר השומה נשלחה לנישום והתקבלה על ידו בתוך פרק הזמן שנקצב בסעיף 152(ג) לפקודה, אך שודרה באיחור למערכת שע"מ, יש להתייחס אליה כאילו לא ניתנה בתוך פרק הזמן שנקצב בדין לקבלתה.

8. לפני סיום, אעיר כי בקשת רשות הערעור שהגישה הנישומה מתפרסת על פני 23 עמודים, במסגרתם מועלית למעשה טענה מרכזית אחת, עליה חוזרת הנישומה פעם אחר פעם, שלא לצורך. עוד יוער כי במסגרת בקשתה, בחרה הנישומה לנסח את טענותיה כלפי בית המשפט קמא בסגנון משתלח ובלתי ראוי, ועל כך יש להצר.

9. 107 דבר: בקשת רשות הערעור נדחית אפוא. בשים לב לאמור בפסקה 7 לעיל, הנישומה תישא בהוצאות לטובת אוצר המדינה בסכום של 5,000 ש"ח.

ניתנה היום, כ"א באב התש"ף (11.8.2020).

ש ו פ ט